Halfjaarrapportage 2025

Gemeente **Borne**

Inhoudsopgave

1 Inleiding 3
2 Programma's 4
2.1 Wonen en leven 5
2.2 Duurzame toekomst 9
2.3 Inclusieve samenleving 13
2.4 Bestuur en samenleving 19
2.5 Financieel gezond 21
3 Projecten en investeringen 28
4 Reserves 31

1 Inleiding

Hierbij treft u de halfjaarrapportage 2025 aan. Zoals in de P & C gids 2025 staat geeft de halfjaarrapportage afwijkingen inzicht in beleidsverantwoording en financiële afwijkingen als deze relevant of bestuurlijk interessant zijn. Deze rapportage bevat dus alleen positieve en negatieve afwijkingen in vergelijking met de vastgestelde afspraken en vastgelegde budgetten uit de programmabegroting 2025 – 2028.

In onderstaand overzicht is per programma het saldo van baten en lasten weergegeven zoals deze is gepresenteerd bij de meerjarenbegroting 2025 - 2028. Dit is het saldo na verwerking van het saldo met de reserve beleidsontwikkeling. Dit is ook de reden waarom de actuele begroting op € 0 sluit. In de prognose is vervolgens de bijgewerkte begroting met de mutaties in de halfjaarrapportage weergegeven. Mutaties onder de € 25.000 worden niet verder toegelicht. Alle tabellen in dit document zijn afgerond op duizendtallen. Hierdoor kunnen er afrondingsverschillen voorkomen. Het saldo van deze halfjaarrapportage is afgerond € 64.000 positief. Zie hiervoor ook de tabel onderaan dit hoofdstuk. In deze rapportage staat het voorstel om dit positieve resultaat aan de reserve beleidsontwikkeling toe te voegen conform bestendige gedragslijn.

Tekstueel worden in de programma's alleen de afwijkingen verklaard. Dit geldt ook voor onze investeringen en kredieten. Naast de afwijkingen zijn er ook wijzigingen die financieel technisch en beleidsarm van aard zijn, maar wel programmaoverstijgend. Deze veroorzaken op programmaniveau behoorlijke afwijkingen, maar het saldo hiervan sluit op € 0. Het gaat hier bijvoorbeeld om prijs- en loongevoelige budgetten of andere administratieve mutaties. Voor loon- en prijsstijgingen geldt dat deze in de primitieve en actuele begroting begroot zijn binnen het programma Financieel gezond, maar budgetneutraal worden overgeboekt naar de andere programma’s. Hoewel hierdoor de programma’s aan de lastenkant uitzetten, is er op voorhand al wel rekening gehouden met deze uitzettingen.

Halfjaarrapportage 2025	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
PR1 Wonen en leven	8.220	8.662	9.624	962	
PR2 Duurzame toekomst	4.392	4.392	6.519	2.127	
PR3 Inclusieve samenleving	42.031	43.744	51.462	7.718	
PR4 Bestuur en samenleving	15.916	16.258	17.532	1.274	
PR5 Financieel gezond	9.144	19.917	23.902	3.895	
Totaal lasten	**79.704**	**92.973**	**109.039**	**16.066**	**N**
Baten:					
PR1 Wonen en leven	2.678	2.678	3.457	779	
PR2 Duurzame toekomst	3.393	3.393	4.604	1.211	
PR3 Inclusieve samenleving	8.195	8.695	14.676	5.981	
PR4 Bestuur en samenleving	507	507	708	201	
PR5 Financieel gezond	66.127	77.701	86.054	8.353	
Totaal baten	**80.899**	**92.973**	**109.499**	**16.526**	**V**
Saldo	**1.196**	**0**	**460**	**460**	**V**

2. Programma's

2.1 Wonen en leven

DVO Twente Milieu

De indexatie voor de dienstverleningsovereenkomst is te laag in de begroting 2025 opgenomen. Op basis van de overeenkomst ontstaat in 2025 een incidenteel nadeel voor de onderdelen wegen, gladheidsbestrijding en straatreiniging van € 114.000. Voor de onderdelen bomen, speelplaatsen en riolering ontstaat een incidenteel nadeel van € 173.000.

2.1.1 Wonen en bouwen

Woondeal

In de eerste helft van 2025 hebben zich belangrijke ontwikkelingen voorgedaan op het gebied van wonen. In februari is de herijking van de woondeal voor Twente vastgesteld. Voor Borne zijn de projecten Bornerbroeksestraat, Jonge Poerink, de Bornsche Maten en Zenderen in de herijking aangemerkt als sleutelprojecten. Deze projecten dragen bij aan de regionale woningbouwopgave en aan de realisatie van meer betaalbare en diverse woonmilieus. Ten opzichte van de oorspronkelijke woondeal zijn er 910 extra woningen opgenomen.

Bornerbroeksestraat

Daarnaast heeft de gemeenteraad in april een belangrijk besluit genomen over de locatie Bornerbroeksestraat. Nadat in januari 2024 al was besloten om op deze locatie 80 tot 100 flexwoningen te realiseren, is er na afstemming met Twickel overeenstemming bereikt over een omvangrijker plan van in totaal 160 woningen, waarvan 80 bestemd voor de sociale huursector. Hiermee wordt zowel voorzien in de acute behoefte aan flexibele huisvesting als in de langere termijnopgave voor betaalbare en duurzame woningen.

Leefbaar Zenderen

In februari 2025 heeft het college kennisgenomen van het Koersdocument Leefbaar Zenderen. Het koersdocument is erop gericht om via een gefaseerde aanpak en in samenwerking dorpsraad, gemeente en stakeholders te komen tot inzichten en (ruimtelijke) ontwikkelingen die het dorp leefbaar houden. Met als eerste resultaat een gedeeld beeld over de hiervoor benodigde woningvoorraad en voorzieningen. Aan de hand hiervan kan het hoe worden ingevuld.

Structurele formatie vergunningen en ruimtelijke ordening

Op het gebied van vergunningverlening en ruimtelijke ordening hebben we de afgelopen jaren een flinke stijging aan initiatieven, (bouw)projecten en vergunningaanvragen gezien, en vraagt de voorbereiding, implementatie en livegang van de Omgevingswet veel inzet. Hierdoor is er veel gebruik gemaakt van tijdelijke inhuur. Hoewel dit tijdelijk de werkdruk helpt te reguleren, is dit geen structurele oplossing en geeft dit geen borging van kennis en kunde op de langere termijn. In lijn met de kadernota om zoveel mogelijk structureel te bouwen aan onze organisatie en met eigen medewerkers de opgaven van een antwoord te voorzien, wordt ervoor gekozen om structurele formatie toe te voegen. De legesinkomsten kunnen worden ingezet om deze structurele formatie-uitbreiding te bekostigen.

Implementatie Omgevingswet

Via de meicirculaire 2025 is € 117.000 binnengekomen, deze wordt toegevoegd aan het budget voor de Omgevingswet. Het betreft hierbij budget om werkzaamheden en processen uit te voeren die nodig zijn in het kader van de implementatie van de Omgevingswet. Deze uitkering betreft een vast bedrag per gemeente. In de kaderstelling 2026 (bouwsteen Omgevingsplan) is aangegeven dat de implementatie veel van ons vraagt. Deze middelen worden betrokken bij het meerjarig perspectief om er voor te zorgen dat we goed aangesloten, geoefend en ingeregeld zijn aan de in de Omgevingswet gestelde eisen. U bent hiervan reeds op de hoogte gesteld door middel van een raadsmemo over de meicirculaire 2025.

2.1.2 Ruimtelijke ontwikkeling

Rheineplein 1

Er is een afwegingskader opgesteld voor de herontwikkeling/herbestemming van het Rheineplein 1, er zijn scenario's uitgewerkt en een ontwikkelscenario wordt voorgesteld. Hiervoor is door het college op 15 april 2025 besloten om een voorbereidingskrediet (€ 45.000) beschikbaar te stellen, namelijk in het kader van een goede voortgang en het voorbereiden van een zorgvuldige besluitvorming (ten behoeve van het inwinnen van externe expertise, zoals het uitwerken van de verschillende scenario's en de voorbereiding van de marktconsultatie).

2.1.3 Mobiliteit en infrastructuur

Herziening spooronderdoorgangen Oonksweg en Bornerbroeksestraat

Eind 2024 is gebleken dat de kostenramingen voor de spooronderdoorgangen aan de Oonksweg en de Bornerbroeksestraat fors boven het beschikbare budget uitkwamen. De oorzaak hiervan is het aantreffen van het mineraal glauconiet in de bodem. Begin 2025 is daarom gestart met een heroverweging van de ontwerpen. Daarbij is onderzocht of er met andere inzichten gewerkt kon worden om zo meer ontwerpvrijheid en daarmee een eventuele kostenbesparing te realiseren. Dit onderzoek is inmiddels afgerond. Naar verwachting komt in de tweede helft van 2025 meer duidelijkheid over de te volgen strategie.

Afwijking in de voortgang infrastructuurprojecten

De upgrade van de Weerselosestraat start in september. Deze vertraging is deels veroorzaakt door de noodzakelijke verzwaring van het elektriciteitsnetwerk, en deels door enkele aanpassingen in het ontwerp. Tot slot zal de upgrade van de Prins Bernhardlaan worden opgepakt direct na de realisatie van de rotonde aan de Azelosestraat. Met de kabels en leidingen wordt gestart in april 2026 en de werkzaamheden duren tot ongeveer april 2027. Dit leidt tot een incidenteel voordeel van € 196.000.

2.1.4 Openbare ruimte

Hogere afvoerkosten water cultures

De stortkosten voor de uitvoering van water cultures (bermmaaisel) vallen dit jaar hoger uit dan oorspronkelijk begroot. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door hogere afvoerkosten van het maaisel dat vrijkomt bij het onderhoud van extensief beheerd gras, bermen en sloten. Bij de financiële eindejaarswijzigingen wordt inzichtelijk hoeveel de extra kosten bedragen.

Bomen

Er zijn tot nu toe in 2025 2.729 bomen geplant, waarvan 129 herplant. In de planning voor 2025 en 2026 staat dat er 20.186 bomen (inclusief bosplantsoen) worden geplant. Daarnaast zetten we in op het behoud van de bomen door groeiplaatsverbetering toe te passen. Dit om bestaande bomen, die een grote bijdrage leveren aan ecosysteemdiensten, te behouden. Dit zijn veelal ook de bomen die bijdragen aan de ambitie rondom een sterk boomkroonvolume.

Riolering

De legesinkomsten zijn in lijn gebracht met het bestaande watertakenplan. Dit betekent een ophoging van € 434.000 aan baten. Daarnaast zien we een voordeel van € 99.000 aan kapitaallasten doordat de afronding van een aantal projecten is doorgeschoven in de tijd. Overige kleine financiële effecten leiden tot een voordeel van € 18.000 aan de lastenkant. Rioolleges dienen 100% kostendekkend te zijn. Dit betekent dat deze middelen enkel ingezet mogen worden op het gebied van riolering. Een gedeelte van de indexatie van de DVO Twente Milieu leidt tot ook een nadeel voor riolering. Per saldo betekent dit een storting in de voorziening riolering van € 501.000.

Snippergroen

Rond de Europastraat is een uitzonderlijk groot perceel snippergroen verkocht. Dit perceel was jarenlang in bruikleen en is conform de beleidsregels verkocht op basis van een taxatie. Het betreft een incidenteel voordeel van € 35.000.

2.1.5 Baten en lasten Wonen en leven

PR1 Wonen en leven	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Wonen en bouwen	1.054	1.354	1.782	428	
Ruimtelijke ontwikkeling	668	735	780	45	
Mobiliteit en infrastructuur	2.778	2.778	2.710	-68	
Openbare ruimte	3.720	3.795	4.352	557	
Totaal lasten	**8.220**	**8.662**	**9.624**	**962**	**N**
Baten:					
Wonen en bouwen	450	450	760	310	
Ruimtelijke ontwikkeling	28	28	28	0	
Mobiliteit en infrastructuur	26	26	26	0	
Openbare ruimte	2.174	2.174	2.643	469	
Totaal baten	**2.678**	**2.678**	**3.457**	**779**	**V**
Saldo PR1 Wonen en leven	**-5.542**	**-5.984**	**-6.167**	**-183**	**N**

Wonen en Bouwen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Structurele formatie vergunningen en ruimtelijke ordening	-310	L	S	N
Extra middelen omgevingswet uit de meicirculaire (budgetneutraal)	-117	L	I	N
Structurele formatie vergunningen en ruimtelijke ordening	310	B	S	V

Ruimtelijke ontwikkeling	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Herontwikkeling Rheineplein 1	-45	L	I	N

Mobiliteit en Infrastructuur	Bedrag	B/L	I/S	V/N
DVO Twente Milieu	-114	L	S	N
Doorschuiven van diverse projecten	196	L	I	V
Overige kleine financiële effecten	-14	L	I	N

Openbare ruimte	Bedrag	B/L	I/S	V/N
DVO Twente Milieu	-173	L	S	N
Reservering voor- en nadelen op het gebied van riolering in voorziening	-501	L	I	N
Doorschuiven diverse rioleringsprojecten	99	L	I	V
Overige kleine financiële effecten	18	L	I	V
Hogere legesinkomsten riolering	434	B	I	V
Snippergroen	35	B	I	V

2.2 Duurzame toekomst

2.2.1 Duurzaamheid

Het Nationaal Isolatie Programma (NIP) is een initiatief van de Nederlandse overheid om woningen beter te isoleren en zo bij te dragen aan energiebesparing en het tegengaan van klimaatverandering. Het doel is om met name oudere woningen met een laag energielabel beter te isoleren. Onze lokale aanpak via Duurzaam Bouwloket welke onze subsidieregeling uitvoert is succesvol en heeft al geleid tot ruim 1.200 aanvragen.

Binnen het thema duurzaamheid stijgen de baten met € 695.000 en de lasten met € 905.000. Dit betreft een administratieve actualisatie van de begroting. Subsidie inkomsten en bijbehorende uitgaven op het gebied van CDOKE en het Nationaal Isolatie Programma (NIP) zijn nu op begrotingsbasis verwerkt. Het verschil van € 211.000 betreft een reservemutatie.

2.2.2 Circulaire economie

Afval

Voor de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval brengt de gemeente een afvalstoffenheffing in rekening. Uitgangspunt hierbij is 100% kostendekkendheid. Eventuele overschotten of tekorten worden verrekend met een egalisatievoorziening. Uit de jaarstukken 2024 blijkt dat door diverse nadelen de egalisatievoorziening leeg is. Deze nadelen hebben een structureel effect. In 2025 zien we daarom de volgende nadelen terugkomen:

- Hogere indexatie vanuit Twente milieu en prijsindexaties in totaal € 165.000 nadeel;
- De oud papierprijs is in 2024 gedaald. Op dit moment is de prijs nog niet gelijk aan het bedrag wat in de Begroting 2025 is opgenomen. Dit leidt tot een nadeel van € 136.000;
- Hogere vergoeding kringloop voor inzameling en de verwerking van bedrijfsafval: € 45.000 nadeel;
- We verwachten een hogere opbrengst vanuit Verpact als het gaat om zwerfafval en huishoudelijk afval: € 40.000 voordeel.
- Om tot 100% kostendekkendheid te komen was een onttrekking van € 116.500 uit de voorziening reiniging benodigd. Doordat de voorziening leeg is, kan deze onttrekking niet plaats vinden. Dit leidt tot een aanvullend nadeel.

Er wordt gewerkt aan het steeds beter afstemmen van prognoses op het gebied van het aantal ledigingen ten opzichte van de begroting. Dit geldt ook voor de extra comptabele toerekening van BTW, kwijtschelding en overhead. Per saldo leidt dit tot een nadeel van € 422.000. Voorgesteld wordt om deze te onttrekken aan de hiervoor ingestelde bestemmingsreserve.

Bedrijfsafval Kringloop

Bij de kringloop worden niet bruikbare meubels, etc. afgegeven, die later als grof restafval afgevoerd worden. Conform de prestatieovereenkomst tussen de kringloop en gemeente Borne betaalt de gemeente de kosten hiervan. Twente Milieu haalt dit afval op en brengt het voor de verbranding naar Twence. Hiervoor zijn er kosten in transport en verbrandingsbelasting. Deze werden voorheen niet volledig doorberekend op de kostenplaats kringloop, maar ergens anders geboekt. Dit wordt nu verwerkt in de afvalbegroting.

2.2.3 Natuur, milieu en landschap

DVO Twente Milieu

De indexatie voor de dienstverleningsovereenkomst is te laag in de begroting 2025 opgenomen. Op basis van de overeenkomst ontstaat in 2025 een incidenteel nadeel voor de onderdelen water en milieu van € 28.000.

Omgevingsdienst Twente

In het uitvoeringsprogramma 2025 van de Omgevingsdienst Twente (ODT) is opgenomen dat er op basis van de prognose een tekort op de inzet van het ODT ten behoeve van Borne wordt verwacht van zo'n 450 uur. De ontvangen voorjaarsrapportage laat eenzelfde trend zien waardoor de verwachte extra kosten van ongeveer € 47.000 als naheffing zullen worden meegenomen.

Uitvoeringsprogramma BAS

De provincie Overijssel werkt samen met zeven Twentse gemeenten aan het saneren van asbestverontreiniging in de bodem. Hiervoor is samen met de gemeenten een programma opgesteld. Voor de uitvoering is er een projectbureau: BodemAsbestSanering (BAS). De kosten die lokaal gemaakt worden, worden daarna middels een subsidie door de provincie vergoed. Daarmee verloopt deze mutatie budgettair neutraal.

Sanering Leemweg

Bij sloop en opruimwerkzaamheden van het perceel aan de Leemweg 2 is asbest in de bodem aangetroffen. Dit is onderzocht en naderhand gesaneerd. De kosten hiervan worden gedekt vanuit de reserve voor onvoorziene bodemsaneringen.

2.2.4 Bedrijvigheid en ondernemersklimaat

Bedrijvenloket

De baten van de reclamebelasting zijn hoger geworden, dat effect is al in de begroting verwerkt. Conform de huidige afspraken worden ook hogere lasten (€ 64.000) met betrekking tot het Ondernemersfonds opgenomen.

2.2.5 Vrijetijdseconomie

Achterstallig onderhoud recreatieschap Twente

In de (nieuwe) GR Recreatieschap Twente is in de eerste helft van 2024 gesproken over de beschoeiing (bescherming van de oevers) van de recreatieplassen Het Rutbeek en Het Hulsbeek. Dit betrof achterstallig onderhoud met een éénmalige kostenpost van 1,5 miljoen euro. Deze kosten zijn bij de ontvlechting van de Regio Twente en de vorming van deze nieuwe GR Recreatieschap Twente niet in beeld geweest. In de begrotingswijziging 2024 zijn de incidentele kosten per gemeente in rekening gebracht (voor Borne een bedrag van € 58.000) en bestuurlijk is besproken om deze incidentele kosten in 2025 middels een separate factuur en niet middels ophoging van de gemeentelijke bijdrage bij de gemeenten in rekening te brengen.

Groene Poort

We hebben van de Provincie Overijssel in 2025 een subsidie ontvangen voor het doen van een voorverkenning van het gebied de Groene Poort. Concreet door het opzetten van een werkgroep en het houden van informatiebijeenkomsten. Het doel van de voorverkenning is om de huidige gebiedssituatie en opgaven in beeld te brengen. In deze rapportage worden zowel de kosten als de opbrengsten verantwoord.

2.2.6 Baten en lasten Duurzame toekomst

PR2 Duurzame toekomst	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Duurzaamheid	713	713	1.618	905	
Circulaire economie	2.298	2.298	2.508	210	
Natuur, milieu en landschap	865	865	1.702	837	
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	235	235	313	78	
Vrijetijdseconomie	281	281	377	96	
Totaal lasten	**4.392**	**4.392**	**6.519**	**2.127**	**N**
Baten:					
Duurzaamheid	430	430	1.125	695	
Circulaire economie	2.917	2.917	2.705	-212	
Natuur, milieu en landschap	0	0	690	690	
Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	46	46	46	0	
Vrijetijdseconomie	0	0	38	38	
Totaal baten	**3.393**	**3.393**	**4.604**	**1.211**	**V**
Saldo PR2 Duurzame toekomst	**-999**	**-999**	**-1.915**	**-916**	**N**

Duurzaamheid	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Administratieve verwerking financiële effecten	-905	L	I	N
Administratieve verwerking financiële effecten	695	B	I	V

Circulaire economie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
DVO Twente Milieu	-135	L	I	N
Bedrijfsafval Kringloop	-45	L	I	N
Prijsindexatie	-30	L	I	N
Minder opbrengsten papier	-136	B	I	N
Onttrekking voorziening naar beneden bijgesteld	-117	B	I	N
Hogere opbrengsten overig afval	41	B	I	V

Natuur, milieu en landschap	Bedrag	B/L	I/S	V/N
DVO Twente Milieu	-28	L	I	N
ODT hogere ureninzet	-47	L	I	N
Uitvoeringsprogramma BAS	-690	L	I	N
Sanering Leemweg	-46	L	I	N
Overige kleine financiële effecten	-26	L	I	N
Uitvoeringsprogramma BAS subsidie Provincie	690	B	I	V

Bedrijvigheid en ondernemersklimaat	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Exploitatiebijdrage Bedrijvenloket	-64	L	I	N
Overige kleine financiële effecten	-14	L	I	N

Vrijetijdseconomie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Achterstallig onderhoud beschoeiing recreatieschap	-58	L	I	N
Groene Poort Subsidie uitgaven	-38	L	I	N
Groene Poort Subsidie opbrengsten	38	B	I	V

2.3 Inclusieve samenleving

Binnen het Sociaal Domein is sprake van een aantal open einde regelingen. Dit betekent dat inwoners recht hebben op ondersteuning, ook als het budget niet toereikend is. De begroting is gebaseerd op de begroting van 2024. De prijsindexaties worden in het vierde kwartaal bekend gemaakt, voorafgaand aan het nieuwe begrotingsjaar, maar nadat de begroting is vastgesteld. Dit maakt dat de indexatiekosten in de halfjaarrapportage doorgerekend worden. Naast de indexatiekosten zien we een overschrijding vanuit de autonome groei.

2.3.1 Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning

Rond de zomerperiode 2024 heeft er een stijging van 10% van het aantal unieke cliënten plaatsgevonden. Sinds het najaar van 2024 blijft het aantal unieke cliënten stabiel. Dit leidt tot een structureel nadeel van € 93.500.

Daarnaast zien we een incidentele overschrijding van € 162.000 bij de woningaanpassingen. Er zijn enkele grote woningaanpassingen toegekend. Een grote woningaanpassing heeft een grote impact op een relatief kleine gemeente zoals gemeente Borne.

Een overschrijding van € 323.000 heeft betrekking op prijsindexaties, welke worden gedekt uit de stelpost prijscompensatie. Het restant van € 10.000 wordt verklaard door kleine voor- en nadelen.

2.3.2 Algemene voorzieningen

De lasten stijgen met € 75.000 vanwege prijsindexaties. Dit betreft een budgetneutrale wijziging.

2.3.3 Gezondheid

Geen afwijkingen groter dan € 25.000 te melden.

2.3.4 Inburgering en vluchtelingen

Opvang van de Oekraïense ontheemden

Medio april dit jaar heeft de raad de uitgangspunten voor wonen in opvang en doorstroomlocatie vanaf 2026 vastgesteld. Naar aanleiding daarvan vindt verdere uitwerking plaats. Wij ontvangen een normvergoeding per beschikbare plek per dag voor de opvang van de Oekraïense ontheemden. Vanuit het Rijk hebben wij hiervoor in 2025 een bedrag van ruim € 5,2 miljoen ontvangen. Er wordt vanuit gegaan dat wij alle middelen in 2025 nodig zullen hebben voor de opvang van de Oekraïners, dus zowel aan de baten- als lastenkant ramen wij dit bedrag in de begroting 2025. De kosten voor de ambtelijke capaciteit wordt verwerkt in programma 4 bij het onderdeel organisatie.

2.3.5 Jeugd

In januari 2025 zijn de nieuwe contracten voor de jeugdhulp ingegaan. Regionaal is een impactanalyse uitgevoerd. De verwachting hierbij was dat de kosten niet exponentieel zouden stijgen. In de praktijk zien we echter dat er een aantal noodmaatregelen (regionaal in verband met geen reële tarieven en geen dekkend zorglandschap) zijn toegepast waarbij we wel een stijging verwachten op de begrote kosten. De noodmaatregelen zijn ingezet op gezinshuizen als ook op behandelproducten (behandeling is van € 80 per uur naar € 120 gegaan bij een aantal aanbieders). Hiermee zijn deze producten op dit moment duurder dan beoogd in de impactanalyse. Dit maakt dat we hierop een overschrijding van ongeveer € 277.000 verwachten. Deze overschrijding is structureel. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan het beperken van deze impact en het beoordelen of inzet bij deze aanbieders ook mogelijk is bij andere zorgpartijen.

De kosten voor de Sociaal Medische Indicatie (SMI) zijn € 70.000 hoger dan verwacht. De afgelopen jaren zijn de kosten voor SMI gestegen, onder andere doordat SMI als voorliggende voorziening steeds vaker wordt ingezet in plaats van een andere vorm van jeugdhulp. Daarnaast wordt er steeds meer problematiek gezien bij ouders. Er is een structurele verhoging van de begroting nodig, die mee wordt genomen in de programmabegroting 2026-2029.

Binnen een relatief kleine gemeente zoals gemeente Borne zien we een grote impact van een beperkt aantal inwoners op het begrote budget, zo ook bij gesloten plaatsingen. Over een aantal jaar bekeken zien wij het huidige begrote bedrag als niet reëel. Er is een structurele verhoging van de begroting nodig, die wordt meegenomen in de programmabegroting 2026-2029.

In de programmabegroting zijn doelstellingen opgenomen met bijbehorende percentages. Hoewel het nog te vroeg is om na een half jaar al conclusies hierop te stellen willen we hierop wel vast wat informatie benoemen.

- Afname zorgtrajecten per gezin van 2%. Trajecten lopen nog dus kan nog geen voorlopige conclusie aan worden verbonden;
- Afname crisiszorg van 5%. We zien een daling van de hoeveelheid crisiszorgtrajecten (14 trajecten in 2024 1e half jaar en 10 trajecten 2025). Echter de unieke cliënten zijn tot op heden nog gelijk met 2024.
- Afname 5% geïndiceerde zorg. Voor het eerste half jaar is een daling zichtbaar van 4,33% (van 623 naar 596 cliënten) op jeugdigen met een indicatie. Echter is het van belang om dit per jaar te bekijken voor er een conclusie getrokken kan worden.
- Terugdringen aantal uithuisplaatsingen met 10%. Het blijkt dat we een stijging zien op de posten pleegzorg en deeltijdverblijf (+16%) en een daling op de hoogspecialistische kleinschalige woongroepen en jeugdzorg+ (-66%). De aantallen hierin zijn echter laag waardoor conclusies nog moeilijk te stellen zijn. We zijn optimistisch echter is het ook bekend dat er vaak in de zomermaanden sprake is van een piek in zorg. Dit maakt dat we aan het eind van het jaar pas kunnen stellen of dit behaald is.

Het toekomstscenario Kind en gezinsbescherming

De beschikbare middelen zijn tot op heden niet besteed. Het lukt niet om te starten in Twente met het toekomstscenario. Onlangs hebben de Gecertificeerde Instellingen aangegeven zich terug te trekken, evenals de Raad voor de Kinderbescherming (staan nog steeds achter de ambities, randvoorwaarden zijn onvoldoende geborgd). Dit maakt dat het voor nu on hold staat en deze middelen niet besteed worden. Verwachting is niet dat hier in 2025 mee gestart wordt. Daardoor vallen de middelen over 2025 ter grootte van € 81.000 vrij. De projecten 'Verklarende analyse' en 'Waakvlam hulpverlening' verlopen wel volgens planning.

Woonzorgvisie

Op het taakveld Beschermd Wonen is een subsidie van de provincie van € 43.000 vanuit 2024 overgeheveld naar 2025. Deze subsidie wordt ingezet voor het opstellen van de woonzorg analyse en de woonzorgvisie.

2.3.6 Onderwijs

Integraal Huisvestingsplan (IHP)

Het IHP wordt niet in het derde, maar in het vierde kwartaal 2025 aan uw raad aangeboden.

Nationaal Programma Onderwijs (NPO)

In 2025 zijn de resterende middelen vanuit het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) ingezet voor verschillende initiatieven op het gebied van taalontwikkeling, beweging en de sociaal emotionele ontwikkeling.

PO - De Horsten

Voor de locatie de Horsten zijn kosten voor de OZB niet begroot, deze worden in de halfjaarrapportage opgenomen. Betreft een structureel nadeel van € 23.000.

Op het schoolplein van De Horsten werkte de waterafvoer via de Wadi niet goed en zijn veel planten niet aangegaan. Hiervoor is advies gevraagd en de problemen zijn verholpen (kosten voor de gemeente € 20.000, de school betaalt de helft van de nieuwe aanplant en neemt het onderhoud daarvan voor haar rekening).

Omdat het krediet van de nieuwbouw niet meer beschikbaar was, kwamen deze kosten ten laste van het vastgoed budget. Nu hierover overeenstemming is bereikt, wordt de school overgedragen aan het schoolbestuur. Ook de daarvoor benodigde middelen zijn meegenomen in de halfjaarrapportage (notaris en kadasterkosten € 7.000). Betreft een incidenteel nadeel van € 27.000.

2.3.7 Cultuur

Onderzoek Joods vastgoed

Er heeft een extern onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek plaatsgevonden naar de omgang met Joods vastgoed en hoe de gemeente Borne de Joodse burgers heeft bejegend voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog, in het kader van de viering en herdenking van tachtig jaar bevrijding. De kosten van dit onderzoek waren niet voorzien en dus niet opgenomen in de begroting. De kosten van dit onderzoek bedragen € 49.000. De raad is op de hoogte gesteld middels een raadsmemo. Alle kosten worden nu in deze rapportage opgenomen.

DVO Twente Milieu

De indexatie voor de dienstverleningsovereenkomst is te laag in de begroting 2025 opgenomen. Op basis van de overeenkomst ontstaat in 2025 een incidenteel nadeel voor het onderdeel evenementenondersteuning van € 21.000.

2.3.8 Sport

Sportpark Actief

De gemeente Borne heeft een subsidie (€ 50.000) van de Provincie Overijssel gekregen voor het project Sportpark Actief. Het doel van de subsidie is om de kern van sport, zorg en bewegen als instrumenten in te zetten om nieuwe doelgroepen die nu weinig of niet actief zijn te betrekken.

Investering sportpark Borne-West

In verband met het doorschuiven van de investering in het sportpark Borne-West ontstaat er in 2025 een voordeel van € 107.000. We gaan de investeringen alsnog uitvoeren.

2.3.9 Werk en inkomen

Bestaanszekerheid

De planning voor de herijking van het armoedebeleid is gewijzigd en is nu als volgt:

- Het beleidskader armoede en schulden, dat de hoofdlijnen van het armoedebeleid beschrijft, wordt in het derde kwartaal van 2025 vastgesteld.
- Vervolgens wordt hier een uitvoeringsprogramma aan toegevoegd dat eind 2025 wordt vastgesteld.
- De derde en laatste stap is de actualisatie van de Verordening Maatschappelijke Participatie en het streven is om deze in het eerste kwartaal van 2026 vast te stellen.

De indexatie van het BUIG budget, de bijzondere bijstand en de diensten voor de uitvoeringsorganisatie Borne, Haaksbergen en Hengelo zijn niet toegepast in de begroting en wordt middels de halfjaarrapportage bijgesteld.

In de halfjaarrapportage is het BUIG budget is opgehoogd (€ 438.000) met de door het ministerie SZW aangekondigde loon- prijsbijstelling van 6,5%. Ook zijn de kosten (€ 416.000) die we maken voor de BUIG geactualiseerd. Per saldo levert dat een klein voordeel op. Daarnaast zijn er diverse prijsindexaties doorgevoerd met betrekking tot de bijzondere bijstand, re-integratie en SMS voor in totaal € 170.000.

In de meicirculaire 2025 hebben we ook extra geld (€ 261.000) gekregen voor het Sociaal Werkbedrijf (SWB). Dat zetten we conform door naar hen.

We verwerken de gekregen SPUK energiearmoede budgettair neutraal. Een effect van € 195.000 zowel aan de baten- als aan de lastenkant.

2.3.10 Baten en lasten Inclusieve samenleving

PR3 Inclusieve samenleving	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Voorzieningen maatsch. ondersteuning	8.075	8.075	8.663	588	
Algemene voorzieningen	2.121	2.121	2.196	75	
Gezondheid	1.451	1.451	1.451	0	
Inburgering en vluchtelingen	511	623	5.726	5.103	
Jeugd	10.196	10.426	11.216	790	
Onderwijs	2.704	2.764	2.846	82	
Cultuur	863	863	956	93	
Sport	3.907	5.138	5.075	-63	
Werk en inkomen	12.202	12.282	13.332	1.050	
Totaal lasten	**42.031**	**43.744**	**51.462**	**7.718**	**N**
Baten:					
Voorzieningen maatsch. ondersteuning	227	227	227	0	
Algemene voorzieningen	23	23	23	0	
Gezondheid	216	216	216	0	
Inburgering en vluchtelingen	0	500	5.703	5.203	
Jeugd	88	88	131	43	
Onderwijs	313	313	366	53	
Cultuur	11	11	10	-1	
Sport	1.337	1.337	1.387	50	
Werk en inkomen	5.980	5.980	6.613	633	
Totaal baten	**8.195**	**8.695**	**14.676**	**5.981**	**V**
Saldo PR3 Inclusieve samenleving	**-33.836**	**-35.049**	**-36.786**	**-1.737**	**N**

Voorzieningen maatschappelijke ondersteuning	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Prijsindexatie	-324	L	S	N
WMO Hulp bij huishouden	-94	L	I	V
WMO Woningaanpassingen	-170	L	I	N

Algemene voorzieningen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Prijsindexaties	-75	L	I	N

Inburgering en vluchtelingen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Begroten Oekraïnemiddelen	-5.103	L	I	N
Begroten Oekraïnemiddelen	5.203	B	I	V

Jeugd	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Prijsindexaties	-400	L	S	N
Prognose kosten 2025	-277	L	I	N
Sociaal medische indexatie	-70	L	S	N
Woonzorgvisie: uitvoeringskosten	-43	L	I	N
Woonzorgvisie: subsidie	43	B	I	V

Onderwijs	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Nationaal Programma Onderwijs: uitvoeringskosten	-53	L	I	N
Lagere rekenrente (budgettair neutraal)	61	L	S	V
PO - De Horsten: OZB	-23	L	S	N
PO - De Horsten: onderhoudsbudget	-27	L	I	N
Prijsindexaties	-40	L	S	N
Nationaal Programma Onderwijs: subsidie	53	B	I	V

Cultuur	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Onderzoek Joods Vastgoed	-49	L	I	N
DVO Twente Milieu	-21	L	S	N
Overige kleine financiële effecten	-24	L	I	N

Sport	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Sportpark actief	-50	L	I	N
Doorschuif diverse investeringen	116	L	I	V
Overige kleine financiële effecten	-3	L	I	N
Sportpark actief subsidie Provincie Overijssel	50	B	I	V

Werk en inkomen	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Indexatie BUIG Budget	-416	L	S	N
SPUK Energiearmoede	-195	L	I	N
Prijsindexatie SMS	-64	L	S	N
Prijsindexatie bijzondere bijstand	-77	L	S	N
Prijsindexatie re-integratie	-29	L	S	N
SWB: vanuit gemeentefonds beschikbare middelen voor SWB worden doorgezet	-261	L	I	N
Overige kleine financiële effecten	-8	L	I	N
Indexatie BUIG Budget	438	B	S	V
SPUK Energiearmoede	195	B	I	V

2.4 Bestuur en samenleving

2.4.1 Bestuur

Loonkosten

De loonkosten zijn geactualiseerd op basis van vastgestelde CAO gemeenten 2025-2027. Wat betreft de loonkosten van het college een nadeel van € 83.000. De stelpost loon (€ 619.000) bij programma 5 wordt hiervoor gebruikt. Per saldo over de hele rapportage budgetneutraal.

GGU fonds

De kosten voor het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) (€ 75.000) worden verantwoord onder het onderdeel bestuur. Dit fonds dat beheert wordt door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft als doel gezamenlijke vraagstukken gemeentebreed op te pakken. Vandaar dat de begroting wordt verplaatst van onderdeel organisatie naar bestuur. Betreft een administratieve budget neutrale wijziging.

Oud wethouders

De pensioenen voor oud-wethouders zijn geactualiseerd. Dit levert per saldo een voordeel op van € 27.500.

2.4.2 Participatie en communicatie

Begin juli is de 'Direct Duidelijk Deal' getekend door de portefeuillehouder. Met deze Deal verbinden we ons als gemeente aan het doel om toegankelijk taalgebruik voor inwoners voorop te zetten. Dit past bij de communicatievisie die eind 2024 door uw gemeenteraad is vastgesteld.

2.4.3 Dienstverlening en digitalisering

Tweede Kamerverkiezingen

Voor het organiseren van de Tweede Kamerverkiezingen die gehouden worden in oktober schatten we een bedrag aan kosten van € 125.000. We gaan ervan uit dat we daarvoor gecompenseerd worden door het Rijk in de septembercirculaire 2025. We worden daarnaast ook extra gecompenseerd voor specifieke kosten die we maken in het kader van het zijn van proefgemeente. We verwachten daarmee een budgetneutrale mutatie.

DVO Twente Milieu

De indexatie voor de dienstverleningsovereenkomst is te laag in de begroting 2025 opgenomen. Op basis van de overeenkomst ontstaat in 2025 een incidenteel nadeel voor het onderdeel begraafplaatsen van € 44.000.

Reisdocumenten en rijbewijzen

We hebben in 2025 meer ontvangen aan reisdocumenten en rijbewijzen. Dat komt voornamelijk doordat veel mensen hun document moeten verlengen in het kader van het aflopen van de 5-jaars termijn. Dit levert een voordeel op van € 50.000. We nemen daarnaast extra lasten van € 50.000 op om de afhandeling van de documenten te kunnen doen. Deze mutatie is daarmee per saldo budget neutraal.

2.4.4 Veiligheid en openbare orde

In verband met toegenomen hinder is de noodzaak ontstaan de capaciteit van de BOA’s in 2025 en 2026 uit te breiden naar 1 fte. De kosten voor 2025 bedragen naar verwachting € 20.000 en wordt gedekt uit de reserve Programma Organisatie. In de Kadernota 2027 zal een aanvraag voor structurele uitbreiding opgenomen worden.

2.4.5 Vergunningverlening toezicht en handhaving

Geen afwijkingen groter dan € 25.000 te melden.

2.4.6 Organisatie

Loonkosten

De loonkosten zijn structureel geactualiseerd op basis van vastgestelde CAO gemeenten 2025-2027. Wat betreft de loonkosten van de organisatie een nadeel van € 536.000. De stelpost loon (€ 619.000) bij programma 5 wordt hiervoor gebruikt. Per saldo over de hele rapportage budget neutraal.

GGU fonds

De kosten voor het fonds Gezamenlijke Gemeentelijke Uitvoering (GGU) (€ 75.000) worden verantwoord onder het onderdeel bestuur. Dit fonds dat beheert wordt door de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft als doel gezamenlijke vraagstukken gemeente breed op te pakken. Vandaar dat de begroting wordt verplaatst van onderdeel organisatie naar bestuur. Betreft een administratieve budget neutrale wijziging.

Opvang Oekraïense ontheemden

De ambtelijke capaciteit van € 100.000 voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt in dit onderdeel verwerkt. De overige kosten en opbrengsten zijn verwerkt in programma 3 onderdeel inburgering en vluchtelingen.

Schoonmaak gemeentehuis

De overschrijding van € 60.000 voor schoonmaak van het gemeentehuis wordt veroorzaakt doordat dit budget met € 40.000 is afgeschaald i.v.m. verhuizing naar het Huis van Borne. Deze verhuizing is dit jaar niet doorgegaan, en staat pas gepland voor 2026. Sinds de aanbesteding in 2021 zijn de bedragen in de begroting niet geïndexeerd. De prijsstijgingen zijn de afgelopen jaren substantieel geweest i.v.m. de stijging van de personeelskosten vanuit de CAO Schoonmaak.

Samenwerking gemeente Hengelo automatiseringsmanagement

In het voorjaar van 2025 heeft het college besloten met de gemeente Hengelo samen te werken op het gebied van automatiseringsmanagement. Hiertoe heeft het college in de kadernota 2026 - 2029 een voorstel aan de gemeenteraad voorgelegd om de structurele meerkosten van deze samenwerking in de begroting op te nemen. Ten behoeve van de incidentele kosten (migratiekosten) is besloten deze kosten mee te nemen in de halfjaarrapportage 2025. Deze kosten bedragen, met de kennis van nu, € 178.600.

ICT Vervangingsinvesteringen

In verband met het doorschuiven van diverse vervangingsinvesteringen van ICT ontstaat er in 2025 een voordeel van € 107.000. Dit heeft onder andere te maken met de nieuwe hardware vanwege de samenwerking met gemeente Hengelo op het gebied van automatiseringsmanagement.

Informatiebeveiliging op een kwalitatief aanvaardbaar niveau

Informatieveiligheid is essentieel voor een goed functionerende organisatie en voor het vertrouwen van inwoners, ondernemers en partners. Het veilig verwerken van gegevens, beschermen van persoonsgegevens en waarborgen van continuïteit blijven de komende jaren belangrijke aandachtspunten.

Voor de periode 2026–2029 ligt de focus op verdere verbetering en borging van informatieveiligheid. Informatieveiligheid wordt gezien als een gedeelde verantwoordelijkheid van bestuur, management en medewerkers. In 2026-2029 wordt ingezet op een gefaseerde invoering van de nieuwe BIO-richtlijnen, de NIS2-richtlijnen en nieuwe cyberwetgeving.

Daarnaast wordt onder andere de digitale weerbaarheid versterkt via de automatiseringssamenwerking met gemeente Hengelo, door het verhogen van bewustwording van medewerkers in veilig digitaal handelen en door technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen.

Om dit op een goede manier versneld een impuls te geven is (project-)begeleiding noodzakelijk. Voorgesteld wordt daarom een bedrag van € 40.000 voor 2025 te onttrekken aan de bestemmingsreserve Programma Organisatie. Voor 2026 wordt een bedrag van € 160.000 verwacht.

2.4.7 Baten en lasten Bestuur en samenleving

PR4 Bestuur en samenleving	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Organisatie	10.311	10.653	11.460	807	
Bestuur	1.453	1.453	1.762	309	
Participatie en communicatie	99	99	99	0	
Dienstverlening en digitalisering	1.421	1.421	1.550	129	
Veiligheid en openbare orde	2.581	2.581	2.603	22	
Vergunningverl. toezicht en handhaving	52	52	58	6	
Totaal lasten	**15.916**	**16.258**	**17.532**	**1.274**	**N**
Baten:					
Organisatie	21	21	21	0	
Bestuur	0	0	152	152	
Participatie en communicatie	0	0	0	0	
Dienstverlening en digitalisering	486	486	536	50	
Veiligheid en openbare orde	0	0	0	0	
Vergunningverl. toezicht en handhaving	0	0	0	0	
Totaal baten	**507**	**507**	**708**	**201**	**V**
Saldo PR4 Bestuur en samenleving	**-15.410**	**-15.752**	**-16.824**	**-1.072**	**N**

Organisatie	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Loonindexatie	-536	L	S	N
GGU Fonds (budgetneutraal)	75	L	S	V
Doorschuiven ICT vervangingsinvesteringen	107	L	I	V
Oekraïnemiddelen ambtelijke capaciteit (per saldo budgetneutraal)	-100	L	I	N
Informatiebeveiliging	-40	L	I	N
Schoonmaakkosten 2025 gemeentehuis	-60	L	I	N
Kosten burgerzaken	-50	L	I	N
ICT samenwerking	-179	L	I	N
Overige kleine financiële effecten	-24	L	I	N

Bestuur	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Indexatie college	-83	L	S	N
GGU Fonds (budgetneutraal)	-75	L	S	N
Lasten oud wethouders	-124	L	I	N
Overige kleine financiële effecten	-27	L	I	N
Appa-voorziening	152	B	I	V

Dienstverlening en digitalisering	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Verkiezingen (budgetneutraal)	-125	L	I	N
DVO Twente Milieu	-44	L	I	N
Actualisatie MJOP	42	L	I	V
Overige kleine financiële effecten	-2	L	I	N
Hogere opbrengsten reisdocumenten en rijbewijzen	50	B	I	V

Veiligheid en openbare orde	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Capaciteit BOA	-20	L	I	N

2.5 Financieel gezond

2.5.1 Financiën

Energielasten

We zien dat de voorschotbedragen voor energie in 2025 stijgen. Het precieze effect vergt nader onderzoek. De effecten worden in de financiële eindejaarswijziging verwerkt wat dan tot een nadeel zal leiden.

Deelnemingen

Van de deelnemingen die de gemeente Borne heeft, is over het boekjaar 2024 per saldo € 247.000 meer dividend ontvangen. Het verschil wordt met name veroorzaakt door hogere uitkeringen van COGAS (€ 108.000 meer) en Twence (€ 87.000 meer). Het restant is het saldo van afwijkingen kleiner dan € 25.000.

Gemeentefonds

De huidige stand van begroting 2025 is gebaseerd op de meicirculaire 2024 en eind 2024 zijn ook de effecten van de septembercirculaire 2024 verwerkt. Nadien zijn de decembercirculaire 2025 en de meicirculaire 2025 verschenen. Zowel de decembercirculaire als de meicirculaire hebben een positief effect van respectievelijk € 18.000 en € 1.118.000 op het saldo van de begroting 2025. Bij zowel de december- als de meicirculaire is uw gemeenteraad geïnformeerd over de effecten door middel van separate raadsmemo's.

Stelposten

De omvang van de stelpost prijs is gebaseerd op het prijsindex-cijfer zoals deze in de Macro Economische Verkenningen is gepresenteerd. De stelpost loon is geactualiseerd op basis van de vastgestelde CAO gemeenten 2025-2027. In onderstaande tabel staat de actuele begroting, de onttrekking, een eventuele storting en het saldo na bestuursrapportage.

Stelposten	Prim. begroting 2025	MEV/Meicirculaire	Totale prijsindexatie	Actuele begroting 2025
Prijscompensatie	813	1.441	-1.769	485
Loon	619	0	-619	0

Op basis van de actuele begroting zit er € 813.000 in de stelpost prijscompensatie. De prijscompensatie is in 2025 echter hoger dan waar op begrotingsbasis rekening mee is gehouden. Ten dele heeft dit met een inhaalindexatie voor Twente Milieu te maken. Op basis van de huidige macro-economsiche verkenningen had de stelpost € 1.441.000 hoger moeten zijn. De meicirculaire compenseert ons voor 2025 hier ook grotendeels in. Vandaar dat dit bedrag opnieuw is toegevoegd aan de stelpost. Dit betekent dat er € 485.000 resteert in de stelpost. Hogere (inhaal) indexaties hebben een structureel effect. Dit is opgevangen in de kadernota 2026 door de hogere inflatiecijfers toe te voegen aan de prijsindexaties voor 2026 en verder. We bekijken of we bij de financiële eindejaarswijzigingen hierop nog een mutatie moeten doen of een deel kunnen laten vrijvallen.

Op basis van de huidige CAO gemeenten en de meicirculaire is er een overschot op de stelpost loon. De verwachting is dat dit saldo moet worden ingezet om een open einde in de meest recente cao (de verplichting om per 1-1-2026 een regeling te hebben die reiskosten woon-werkverkeer vergoedt) en voor de vrije ruimte van de werkkostenregeling. De middelen zijn hiermee overgebracht naar het thema organisatie en de stelpost is naar € 0 teruggebracht.

Stelpost taakmutaties gemeentefonds

Middelen voor taakmutaties op het gemeentefonds en decentralisatieuitkeringen kunnen voor de duur van een jaar geparkeerd worden op de stelpost taakmutaties gemeentefonds in afwachting van toekomstige ontwikkelingen en te formuleren beleid. Op basis hiervan kan een deel van de taakmutaties uit 2023 en 2024 vrijvallen in het saldo, omdat deze middelen niet voor de specifieke doelen benodigd zijn. Een ander deel van de taakmutaties heeft een dusdanig beperkte omvang, dat deze middelen worden overgeheveld naar de programma's. In onderstaande tabel wordt het overzicht van taakmutaties weergegeven.

Circulaire	Taakmutatie	Begr. 2025	Meicirc. 2025	Vrijval	Naar programma's	Stand HJR 2025
Decembercirculaire 2023	Energietoelage	799		-799		0
Meicirculaire 2024	Besparingsverlies Jeugd	381		-381		0
Meicirculaire 2024	Werkdrukverlaging jeugdbescherming (structureel)	34				34
Meicirculaire 2024	Sociaal medische indicatie	6			-6	0
Septembercirculaire 2024	Wet betaalbare huur	27				27
Septembercirculaire 2024	Openbare bibliotheken	100				100
Decembercirculaire 2024	Vangnetconstructie energietoelage	27				27
Decembercirculaire 2024	Landelijke beieindigingsregeling veehouderijbedrijven	7			-7	0
Decembercirculaire 2024	Register externe Veiligheidsrisico's	10			-10	0
Meicirculaire 2025	Alleenverdienersproblematiek	0	33			33
Totaal		**1.391**	**33**	**-1.180**	**-23**	**221**

2.5.2 Vastgoed

Kulturhus: herstel en renovatie bestaand vastgoed

In de aanvraag voor aanvullend krediet voor het Huis van Borne deelde de gemeente al mee dat tijdens de realisatie van het Huis van Borne ook voor het bestaande deel van het pand een aantal gebreken aan het licht kwamen. Het gaat daarbij om het bestaande Huis van Borne en de bestaande parkeergarage. Toen werd al aangegeven dat we hier in de halfjaarrapportage en/of via de reguliere producten in de P&C-cyclus bij de raad op terug zouden komen.

De kosten voor beheer en onderhoud die in 2025 werden verwacht, zijn hoger dan waar rekening mee gehouden wordt in de reserve onderhoud vastgoed. Daarom wordt voorgesteld de aanvullende middelen voor het groot onderhoud (€ 356.000) te onttrekken aan de reserve beleidsontwikkeling en in te zetten voor het groot onderhoud aan het Huis van Borne.

Het betreft betonschade in de parkeergarage en aanpassingen aan leidingen, installaties en beveiliging omdat gebouwdelen nu openliggen en/of vervanging noodzakelijk is voor het goed functioneren van de nieuwbouw. Specifiek gaat het om aanpassingen aan brandmeldinstallatie, droge blusleidingen, ontruimingsinstallatie, ventilatiesysteem, noodstroomaggregaat, vroegtijdige uitval van de verwarmingsinstallatie en aanpassingen aan het sluitplan.

De nieuwe warmtepomp en luchtbehandelingskasten worden op het dak van de bibliotheek geplaatst. Ter plaatse van deze installaties wordt nu 12 m2 dakbedekking vervangen door een beter geïsoleerd pakket omdat we hier in de toekomst niet meer zo makkelijk bij kunnen komen. Verduurzaming en vervanging van de dakbedekking van het resterende deel van het dak staat over enkele jaren gepland.

De grens van de nieuwbouw van het Huis van Borne is gelegd tot een meter om de nieuwbouw. Een nieuwe waterdichting rondom de nieuwbouw op het bestaande parkeerdek is daarbij niet voorzien. Zonder vervanging van de dakbedekking op de parkeergarage is de kans op toekomstige lekkage groot. Voorgesteld wordt bij de herinrichting van het terrein (naar verwachting in 2026) ook de waterdichting aan te pakken.

Naast het bovenstaande worden middelen voor herstel van scheurvorming in de gevel en het verhelpen van het optrekken van vocht in de gevels in de programmabegroting 2026 aangevraagd (€ 209.000). De uitvoering hiervan is beoogd gelijktijdig met de herinrichting van het terrein rondom het Huis van Borne. Dit in verband met het mogelijke aanbestedingsvoordeel. Mocht het niet tegelijk uitgevoerd kunnen worden bestaat de kans dat de kosten hoger zullen uitvallen.

Meerjarig onderhoud

Het meerjarig onderhoud van onze panden wordt gedekt uit de bestemmingsreserve onderhoud vastgoed. In deze reserve zit per 1-1-2026 nog € 112.000. Op dit moment wordt het vastgoedbeleid nader uitgewerkt en in beeld gebracht wat er de komende jaren noodzakelijk is aan groot onderhoud. De uitkomsten hiervan worden in de begroting 2026 opgenomen.

Diverse zaken beheer en onderhoud

Duurder uitgevallen beheer- en onderhoudslasten

Bij het beheer en onderhoud zijn een aantal zaken duurder uitgevallen. Individuele bedragen zijn allemaal onder de € 25.000, gezamenlijk hebben ze een omvang van € 28.000.

Energielasten Rheineplein 1

De verwachting was dat we in 2025 zouden verhuizen naar het Huis van Borne. De energielasten zijn in de begroting om die reden omlaag bijgesteld ten opzichte van voorgaande jaren. Nu we dit jaar in het pand blijven, moeten de energielasten op Rheineplein 1 met € 95.000 worden opgehoogd.

Hogere huuropbrengsten

In de begroting waren de huuropbrengsten niet volledig opgenomen. In de halfjaarsrapportage kunnen de huuropbrengsten worden verhoogd met € 74.000. Dit betreft huuropbrengsten van onder andere De Wingerd en de Bieffel.

Uitstellen werkzaamheden

In het MJOP worden de meerjaren onderhoudskosten begroot. Voordat tot uitvoering wordt overgegaan wordt wel gekeken of de werkzaamheden in het betreffende jaar al noodzakelijk zijn, nog even uitgesteld kunnen worden of beter gecombineerd kunnen worden met andere werkzaamheden/gebouwen. Om die reden wordt in 2025 voorgesteld € 215.000 aan begrote werkzaamheden door te schuiven naar 2026 (€ 197.500) en 2027 (€ 17.500). Het betreft met name werkzaamheden aan de Bieffel (€ 55.000), Rheineplein 1 (€ 47.500) en het Huis van Borne (€ 73.000).

Stelpost structurele beleidsontwikkeling

Deze stelpost (€ 65.000) kan incidenteel vrijvallen omdat deze niet gebruikt wordt.

Lagere omslagrente

In de begroting is uitgegaan van een omslagrente van 2%, maar door uitstel van investeringen en een voordelige rentestand hoeft er maar naar verwachting slechts 1,7% worden doorbelast. Dit levert binnen dit thema een voordeel op van € 42.000. Per saldo over de hele rapportage budgetneutraal.

2.5.3 Grondzaken

Grondexploitaties in relatie tot de begroting

De grondexploitaties van de gemeente Borne zitten budgetneutraal in de begroting, ze geven een voordeel van 5,7 miljoen en een nadeel van 5,7 miljoen. Dit komt doordat de gemeente grondexploitaties uitvoert als een soort “bedrijf binnen de gemeente”. Ze koopt grond aan en brengt deze in het project in, maakt deze bouwrijp, en verkoopt deze weer. Alle kosten die samenhangen met de ontwikkeling van een grondexploitatie (zoals aankoop, sanering, aanleg van infrastructuur) worden geactiveerd op de balans. De gedachte is dat de opbrengsten uit de verkoop van grond de gemaakte kosten dekken.

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) schrijft voor hoe gemeenten moeten omgaan met grondexploitaties. Er wordt jaarlijks een herziening gemaakt van de grondexploitatie, waarbij het verwachte resultaat wordt bepaald. Aan het einde van het project, maar ook tussentijds aan de hand van de voorgeschreven ‘percentage of completion’ methode, neemt de gemeente winst. Deze winst landt in de gemeentelijke begroting als onderdeel van de algemene reserve. Als blijkt dat een grondexploitatie verliesgevend wordt, moet de gemeente direct een voorziening treffen. Dit verlies wordt dan wel ten laste van de begroting gebracht, om financiële tegenvallers tijdig op te vangen, in de vorm van een verliesvoorziening.

Voortgang/wijzigingen grondexploitatieportefeuille

Het door de raad vastgestelde MPG wordt in deze rapportage budgetneutraal verwerkt (zowel € 5.768.000 aan lasten als baten). Er worden er ook geen grote afwijkingen verwacht ten opzichte van de afgelopen herzieningen. Een noemenswaardige gebeurtenis in de grondexploitatieportefeuille dit jaar is de vaststelling van de grondexploitaties Bornsche Maten fase 3c en Bornsche Maten fase 4.

2.5.4 Baten en lasten Financieel gezond

PR5 Financieel gezond	Primitief begroot	Actueel begroot	Prognose	Verschil	
Lasten:					
Financiën	3.994	6.873	4.674	-2.199	
Vastgoed	1.596	1.611	2.027	416	
Grondzaken	3.554	11.433	17.201	5.768	
Totaal lasten	**9.144**	**19.917**	**23.902**	**3.985**	**N**
Baten:					
Financiën	61.852	67.712	70.224	2.512	
Vastgoed	722	722	796	74	
Grondzaken	3.554	9.267	15.035	5.768	
Totaal baten	**66.127**	**77.701**	**86.054**	**8.353**	**V**
Saldo PR5 Financieel gezond	**56.983**	**57.784**	**62.152**	**4.368**	**V**

Financiën	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Stelpost loon naar programma bestuur en samenleving	619	L	S	V
Stelpost prijsindexatie naar andere programma's	342	L	S	V
Vrijval stelpost taakmutaties	1.170	L	I	V
Vrijval stelpost vervangingsinvesteringen	100	L	I	V
Actualisatie rente	-32	L	I	N
Actualisatie rente	-58	B	I	N
Vennootschapsbelasting teruggaaf	247	B	I	V
Reservemutaties	813	B	I	V
Hogere dividendopbrengsten	249	B	I	V
Gemeentefonds: meicirculaire	1.261	B	I	V

Vastgoed	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Verlagen stelpost structurele beleidsontwikkeling	65	L	I	V
Huisvesting gemeentehuis	-95	L	I	N
Actualisatie omslagrente	33	L	I	V
Actualisatie MJOP	-422	L	I	N
Overige kleine financiële effecten	3	L	I	V
Verhoging huuropbrengsten	74	B	S	V

Grondzaken	Bedrag	B/L	I/S	V/N
Actualisatie MPG 2025	-5.768	L	I	N
Actualisatie MPG 2025	5.768	B	I	V

3. Projecten en investeringen

Inleiding

Hieronder wordt per programma de stand van zaken weergegeven van de door de raad toegekende investeringskredieten / projecten. Investeringen hebben doorgaans een looptijd van meerdere jaren. In de jaarstukken wordt bepaald of kredieten kunnen worden afgesloten of moeten worden overgeheveld.

Kredietenoverzicht

Rotonde Azelosestraat

De aanleg van de rotonde aan de Azelosestraat staat gepland voor januari 2026 t/m mei 2026. De vertraging is het gevolg van meer tijdsintensieve werkzaamheden rondom de verlegging van kabels en leidingen. En er vindt specifieke afstemming plaats met de uitvoering van aangrenzende projecten zodat de (sport)voorzieningen ter plaatse wel op ieder moment bereikbaar blijven. Op dit moment kent de kostenraming een klein tekort van 7%. Het nog te doorlopen aanbestedingsproces zal uitwijzen of het krediet voldoende is. In de financiële eindejaarswijzigingen berichten wij daar nader over.

Zwembad 2023/2024

Op basis van een eerste prijsopgave van de aannemer en installateur moest worden geconcludeerd dat een onderhandse aanbesteding voor de verbouwing van het zwembad niet de meest gunstige prijs opleverde. Met name de installatiekosten vielen hoger uit dan begroot. Wij hebben financieel geoptimaliseerd om zo dicht mogelijk bij het geraamde budget te komen. Er zijn extra uitgaven gedaan voor coating van het peuterbad en het aanbrengen van akoestische panelen. De investering op het onderdeel zwembad valt hierdoor hoger uit dan begroot. De totale investering voor sportcentrum Borne West, zwembad en tijdelijke maatregelen blijven binnen begroting. In het kader van rechtmatigheid wordt de gemeenteraad voorgesteld het krediet voor het zwembad met € 120.000 te verhogen en het krediet voor sportcentrum Borne West onderdeel installaties met € 120.000 te verlagen. Het effect op de toekomstige kapitaallasten is resultaat neutraal. Het krediet voor het zwembad laat op dit moment een tekort zien. De verwachte SPUK-middelen zijn nog niet aan het krediet toegevoegd. Als dat verwerkt is staat het krediet niet meer negatief.

Technische installaties Huis van Borne

In de raadsvergadering van 23 april 2024 is een aanvullend krediet door de raad beschikbaar gesteld voor het Huis van Borne. Daarin was ook opgenomen dat er een krediet aangevraagd zou worden voor € 800.000 om de verouderende technische installaties te vervangen omdat ze aan het einde van de technische levensduur zaten. Het krediet wordt, conform eerdere besluitvorming door uw raad, middels deze rapportage verwerkt.

Bevorderen verwervingskansen

Daar waar mogelijkheden zich voordoen om tot grondtransacties over te gaan, moet de gemeente Borne soms snel kunnen schakelen. De gemeente heeft de wens om meer handelingsruimte te creëren op het gebied van grond- en/of vastgoedtransacties. Een strategisch verwervingskrediet biedt voordelen wanneer snel handelen nodig is en de kans om grond en/of vastgoed te verwerven zich maar kort voordoet. Vaak gaan strategische verwervingen om grote percelen grond. In de nog vast te stellen omgevingsvisie beschrijft de gemeente ambities en doelen, waar de gemeente de komende jaren aan gaat werken. Om deze waar te kunnen maken, is beschikbaarheid van grond in de gemeente Borne van groot belang. Daarmee krijgt de gemeente Borne sturing op de voorgenomen opgaven. Conform Kadernota 2026-2029 vragen we hiervoor een investeringsbudget van € 1 miljoen.

Kredietenoverzicht	Startdatum	Begrote lasten	Begrote baten	Wijziging HJR 2025	Beschikbaar saldo	Realisatie t/m 2024	Realisatie 2025	Resterend saldo
Oonksweg onderdoorgang/reconstructie	25-5-2021	18.700	-14.600		4.100	2.654	67	1.379
Bornerbroeksestraat fietsonderdoorgang	25-5-2021	4.320	-3.456		864	495	48	321
Herinrichting Spanjaardswijk	1-1-2022	2.850	-250		2.600	1.894	549	157
Aanleg groen Spanjaardswijk	1-1-2022	250	-		250	1	249	-
NBD Borden 2023	1-1-2023	70	-		70	-	-	70
Herinr. Weerselosestraat 30km/u	7-11-2023	124	-		124	-	-	124
Bomen 2024	1-1-2024	220	-		220	17	69	134
Rioolvervanging Spanjaardswijk	1-1-2024	736	-		736	662	74	-
Herinr. Prins Bernhardlaan	1-1-2024	3.000	-1.513		1.487	124	-30	1.393
Rioolvervanging Prins Bernhardlaan	1-1-2024	1.000	-		1.000	-	-	1.000
Rotonde Azelosestr./Tw.blokweg fietspad	1-1-2024	650	-419		231	25	16	190
GRP kredieten 2024 (Watertakenplan)	1-1-2024	986	-		986	242	348	396
GRP kredieten 2025 (Watertakenplan)	1-1-2025	836	-		836		87	749
Parkeergarage : brandveiligheid	28-1-2025	550	-		550		116	434
Bomen 2025	27-5-2025	220	-		220		66	154
Wegen 2025	27-5-2025	100	-		100		-	100
Spelen 2025	27-5-2025	50	-		50		-	50
Totaal PR1 Wonen en leven		**34.662**	**-20.238**		**14.424**	**6.114**	**1.659**	**6.651**
Kindcentrum Borne-West	11-7-2023	10.846	-		10.846	1.790	7.940	1.116
Zwembad 2023/2024	11-7-2023	881	-	120	1.001	808	244	-51
Sportcomplex Borne-West	11-7-2023	25.040	-	-120	24.920	2.463	5.645	16.812
Verduurzaming sporthal De Wensinkhof	1-1-2024	242	-28		214	-	-	214
Totaal PR3 Inclusieve samenleving		**37.009**	**-28**	**-**	**36.981**	**5.061**	**13.829**	**18.091**
ICT: Vervangingsinvesteringen 2023	1-1-2023	236	-		236	66	-	170
ICT: aanschaf hardware De Oversteek	1-1-2024	405	-		405	-	-	405
ICT: audiovis. middelen Huis van Borne	1-1-2024	250	-		250	-	-	250
Totaal PR4 Bestuur en samenleving		**891**	**-**		**891**	**66**	**-**	**825**
Huis van Borne: verbouwing	20-4-2021	9.160	-		9.160	3.202	4.453	1.505
Huis van Borne: inrichting	20-4-2021	383	-		383	-	5	378
Huis van Borne: technische installaties	30-9-2025	-	-	800	800		-	800
Bevorderen verwervingskansen	30-9-2025	-	-	1.000	1.000			1.000
Totaal PR5 Financieel gezond		**9.543**	**-**	**1.800**	**11.343**	**3.202**	**4.458**	**3.683**
Totaal		**82.105**	**-20.266**	**1.800**	**63.639**	**14.443**	**19.946**	**29.250**

4 Reserves

In onderstaande tabel wordt het verloop weergegeven van het eigen vermogen. De kolom ‘Halfjaarrapportage’ geeft de wijzigingen weer die in de halfjaarrapportage zijn opgenomen.

Reserves	Boekwaarde 1 jan. '25	Besluiten 2025	Boekwaarde 1 juli '25	Halfjaar-rapportage	Boekwaarde 31 dec. '25
Algemene reserves					
Algemene reserve	5.600	1.300	6.900	-	6.900
Reserve beleidsontwikkeling	11.524	-5.045	6.479	460	6.939
Algemene reserve grondexploitatie	1.700	500	2.200	-	2.200
Reserve rekeningsaldo	275	-275	-	-	-
Totaal algemene reserves	**19.099**	**-3.520**	**15.579**	**460**	**16.039**
Bestemmingsreserves					
Reserve gezondheidscentrum	482	-62	420	-	420
Reserve verplichtingen exploitatie	162	466	628	-	628
Reserve verplichtingen kapitaallasten	6.415	-1.199	5.216	925	6.141
Reserve budgetoverheveling	2.246	-2.246	-	-	-
Reserve onderhoud vastgoed	1.219	71	1.290	-1.178	112
Reserve Programma Organisatie	342	-	342	-60	282
Reserve Bomenplan	169	-	169	-	169
Reserve kapitaalgoederen	300	121	421	179	600
Reserve Huisvesting en bijbehorende voorz.	5.855	385	6.240	-	6.240
Reserve onderwijs Oekraïense oorlogsvluchtelingen	76	-	76	-	76
Reserve Vloedbeltverbinding	5.857	-	5.857	-	5.857
Reserve Duurzaamheid	373	54	427	-211	216
Reserve Bodemsaneringen	1.350	-	1.304	-46	1.258
Reserve Leges Afvalstoffenheffing	-	1.000	1.000	-422	578
Totaal bestemmingsreserves	**24.846**	**-1.410**	**23.390**	**-813**	**22.577**
Eigen Vermogen	**43.945**	**-4.930**	**38.969**	**-353**	**38.616**

Toelichtingen reservemutaties Halfjaarrapportage:

Reserve beleidsontwikkeling (€ 460.000 V)

Het saldo van de halfjaarrapportage wordt toegevoegd aan de reserve beleidsontwikkeling.

Reserve verplichtingen kapitaallasten (€ 925.000 V)

Enkele investeringskredieten zijn doorgeschoven naar 2025. De kapitaallasten voortvloeiend uit deze investeringen schuiven dus door naar 2026. Daarom is er in 2025 € 125.000 minder dekking nodig uit deze reserve. De afschrijvingslasten (€ 800.000) van het krediet installaties Huis van Borne worden gedekt vanuit de reserve verplichtingen kapitaallasten, deze dekking wordt gevonden in de reserve onderhoud vastgoed.

Reserve onderhoud vastgoed (€ 1.178.000 N)

Het MJOP vastgoed is geactualiseerd. Dit leidt tot een extra onttrekking van € 378.000 en betreft voornamelijk onderhoudswerkzaamheden aan het Kulturhus. Er was betonschade in de parkeergarage en aanpassingen aan leidingen, installaties en beveiliging omdat gebouwdelen nu openliggen en/of vervanging noodzakelijk is voor het goed functioneren van de nieuwbouw. De afschrijvingslasten (€ 800.000) van het krediet installaties Huis van Borne worden gedekt vanuit de reserve verplichtingen kapitaallasten, deze dekking wordt gevonden in de reserve onderhoud vastgoed.

Reserve Programma Organisatie (€ 60.000 N)

De kosten van 2025 (€ 40.000) voor het op een kwalitatief aanvaardbaar niveau brengen van de informatiebeveiliging door het inzetten van (project-)begeleiding noodzakelijk worden gedekt uit deze reserve. Tevens worden de kosten voor de 0,5 fte BOA voor 2025 (€ 20.000) gedekt uit deze reserve.

Reserve kapitaalgoederen (€ 179.000 V)

De (voorbereidings)kredieten Herinrichting Spanjaardswijk en Wensink Zuid fase 2-4 zijn doorgeschoven naar 2025. De kapitaallasten voortvloeiend uit deze investeringen schuiven dus door naar 2026. Daarom is er in 2025 nog geen dekking nodig uit deze reserve.

Reserve duurzaamheid (€ 211.000 N)

Er wordt een tekort verwacht in de duurzaamheidsmiddelen in 2025. Het tekort wordt gedekt uit deze reserve.

Reserve Bodemsaneringen (€ 46.000 N)

De sanering bodem/puinfundatie aan de Leemweg wordt gedekt via een onttrekking uit deze reserve.

Reserve Leges Afvalstoffenheffing (€ 422.000 N)

De voorziening reiniging is leeg. In 2025 wordt er een tekort verwacht van € 422.000 op het gebied van Afval. Deze tijdelijke reserve dekt dit tekort af.